

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 652/22
12.1.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Олге Арсовић и Весне Филиповић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., улица ... број ... и ББ из ..., улица ... број ..., чији је зајднички пуномоћник адвокат Мирјана Митић из Београда, Пожаревачка број 12/1, против туженог ВВ из ..., улица ... број ..., чији је пуномоћник адвокат Војкан Симић из Београда, улица Пјарона Де Мондезира број 36/2/13, ради заштите од насиља у породици, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П2 411/22 од 14.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 12.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П2 411/22 од 14.09.2022. године у првом ставу изреке па се УСВАЈА тужбени захтев и ОДРЕЂУЈЕ мера заштите од насиља у породици и ЗАБРАЊУЈЕ туженом ВВ да се приближава тужиоцима АА и ББ на удаљености мањој од 200 метара, осим у случајевима судских спорова који подразумевају присуство на рочиштима, у року од годину дана.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П2 411/22 од 14.09.2022. године у другом ставу изреке па се УСВАЈА тужбени захтев и ОДРЕЂУЈЕ мера заштите од насиља у породици и ЗАБРАЊУЈЕ туженом ВВ да приступа простору око места становања тужилаца АА и ББ и места рада тужиље ББ на удаљености мањој од 200 м, у року од годину дана.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П2 411/22 од 14.09.2022. године у трећем ставу изреке па се УСВАЈА тужбени захтев и ОДРЕЂУЈЕ мера заштите од насиља у породици и ЗАБРАЊУЈЕ туженом ВВ да на било који начин даље узнемирава тужиоце АА и ББ, у року од годину дана.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П2 411/22 од 14.09.2022. године у четвртном ставу изреке а жалба тужилаца се у овом делу ОДБИЈА као неоснована.

Образложење

Ожалбеном пресудом првим ставом изреке одбијен је тужбени захтев тужилаца којим је тражено да се одреди мера заштите од насиља у породици и да се забрани туженом ВВ да се приближава тужиоцима АА и ББ на удаљености мањој од 200 метара. Другим ставом изреке одбијен је тужбени захтев тужилаца којим је тражено да се одреди мера заштите од насиља у породици и да се забрани туженом ВВ да приступа простору око места становања тужилаца АА и ББ и места рада тужиле ББ на удаљености мањој од 200 м. Трећим ставом изреке одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се одреди мера заштита од насиља у породици и да се забрани туженом ВВ да на било који начин даље узнемирава тужиоце АА и ББ. Четвртим ставом изреке одбијен је захтев тужилаца којим је тражено да се продужи привремена мера заштите од насиља у породици и туженом забрани да се приближава тужиоцима АА и ББ на удаљености мањој од 200 метара, да се забрани туженом да приступа простору око места становања тужилаца АА и ББ и места рада тужиле ББ на удаљености мањој од 200 метара и да се забрани туженом да на било који начин даље узнемирава тужиоце АА и ББ. Петим ставом изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде тужиоци су изјавили благовремену жалбу побијајући исту у првом, другом, трећем и четвртм ставу изреке из свих законских разлога.

Испитујући правилност пресуде у побијаном делу, у границама законских овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20) у вези члана 202 Породичног закона-ПЗ, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужилаца делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 ст.2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни битна повреда из тачке 12 исте одредбе јер је изрека пресуде у том делу јасна и разумљива а пресуда садржи јасне и непротивречне разлоге о свим одлучним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању, односи између тужилаца и туженог били су поремећени у дужем временском периоду, како за време трајања брака тужиле и туженог тако и после развода њиховог брака 2017. године, јер су наставили да живе заједно у стану у улици ... број ..., да је било свађе између њих, да је тужени вређао тужиоца говорећи АА да је дебил, кретен, претио му говорећи да ће га убити и заклати, да се дешавало да тужени баца и ломи намештај по стану, вређао је тужилу ББ говорећи да је курва, да је дебела, да је нико и ништа, дешавало се да је гура, шамара, а што је резултирало и пријавама полицији поводом чега су покретани поступци пред тужилаштвом. Дана 09.03.2019. године дошло је до сукоба између тужиоца АА и туженог када је тужени вређао тужиоца, полио га је водом а док је држао телефон и желео да позове полицију ВВ га је ошамарио, давио, гребао по рукама, врату и телу. Ово је првостепени суд утврдио поклањајући веру исказима тужилаца АА и ББ оцењујући да су исти јасни и уверљиви, док није прихватио исказ туженог ВВ да није вршио наведене радње, оцењујући тај исказ као неверљив.

Због тога је првостепени суд, оцењујући да наведена понашања туженог одступају од стандарда нормалног опхођења и комуницирања са члановима породице и представљају насиље у породици, прихватајући разлоге налаза и мишљења Градског центра за социјални рад Одељење Врачар од 11.04.2019. године и процену ризика, својим решењем П2 483/19 од 22.05.2019. године, одредио привремене мере заштите од насиља у породици па је издао налог туженом да се исели из стана у улици ... број ..., забранио му приближавање тужиоцу и тужиљи на удаљености мањој од 200 метара, забранио му да приступа простору око места становања тужилаца, места рада тужиље на удаљености мањој од 200 метара, и забранио му да на било који начин даље узнемирава тужиоце, с тим што је одређено да ове привремене мере заштите од насиља у породици остају на снази годину дана. Одређене привремене мере заштите од насиља у породици су према образложењу тог суда, имале превентивни карактер у циљу спречавања понављања насилничког понашања, а њихов крајњи циљ је заштита породице као целине тако и сваког њеног члана појединачно, као и да се тужиоцима омогући безбедно и несметано обављање свакодневних животних активности, неспутано страхом у односу на даље поступке и намере туженог.

Након што су донете привремене мере истекле 22.05.2020. године, након поновне опсервације парничних странака и процене ризика, у налазу и мишљењу ГЦСР Одељење Врачар од 29.12.2020. године, наведено је да тужени није прекршио ни једну меру изречену решењем суда од 22.05.2019. године, да је тужилца Бранислава навела да јој тужени није прилазио, као ни околини стана, нити њеног посла, није јој претио нити је на било који начин угрожавао. Процењено је да су поремећени односи између тужилце и туженог првенствено због и даље нерешених имовинских спорова те да није целисходно продужити мере заштите од насиља у породици. Након укидања прве пресуде којом је тужбени захтев одбијен, поновљена је опсервација, те је након обављеног разговора са парничним странкама, у налазу и мишљењу ГЦСР Одељење Врачар од 27.05.2022. године, наведено да је уочено постојање фактора којима се у овом моменту смањује ризик а то су одвојено становање бивших супружника, избегавање међусобних контаката свих наведених лица као и понашање ВВ током трајања раније изречених мера заштите од насиља па све до достављања мишљења и ВВ препуштање разрешења имовинских односа искључиво својим адвокатима и надлежним институцијама, па је на основу спроведене стручне процедуре, фактора ризика и процене степена исказаног страха ББ и АА од ВВ, као и понашања ВВ током претходне изречене мере и након тога, тај центар дао мишљење да ВВ у овом моменту није целисходно продужити мере заштите од насиља у породици.

Првостепени суд је прихватио процену органа старатељства од 22.05.2020. године и од 29.12.2020. године, па пошто је утврдио да тужени није прекршио ни једну меру изречену решењем суда од 22.05.2019. године, оценио је да не постоје објективне околности које би оправдавале одређивање мера заштите од насиља у породици прописане одредбама члана 198 став 2 тачка 3, 4 и 5 Породичног закона, закључио да је тужиоцима пружена адекватна и благовремена заштита доношењем привремене мере чија је сврха спречавање престанка понашања које представља насиље у породици што је постигнуто јер тужени није испољавао ни један вид понашања који би се могао окарактерисати као насиље у породици, те да одређивање мере заштите од насиља у породици није више потребно ради заштите телесног и психичког интегритета

тужилаца јер не постоје конкретни акти туженог усмерени ка тужиоцима који би се карактерисали као насиље у породици. Тај суд је оценио да вербализована емотивна узнемиреност тужилаца и њихов осећај страха од туженог, у овом моменту није базиран на понашању ВВ у периоду трајања мера заштите од насиља као и у периоду од истека мере, већ је исти резултат њихове процене особина личности туженог из којих су извели закључак да ће тужени перспективно у неком моменту поново исказати насилно понашање у односу на њих. Међутим, субјективни осећај страха тужилаца у ситуацији када не постоје објективне околности, није довољно оправдан разлог да се туженом одреде мере заштите од насиља у породици, нити је сврха заштитних мера превенирање потенцијалних свих ситуација искључиво због ранијих дешавања, а при том имајући у виду понашање туженог уназад више од 3 године, па је због наведених разлога одбио тужбени захтев у погледу свих тражених мера, додајући да евентуално постојање насиља у будућности може бити основ за покретање новог поступка у ком ће се тражити заштита од насиља у породици.

По ставу Апелационог суда, правилно је првостепени суд утврдио важне чињенице за одлуку, дајући јасне и логичне разлоге, које прихвата и овај суд, зашто је прихватио исказе тужилаца, а не исказ туженог у погледу описа догађаја који су окарактерисани као насиље, а које се наводима жалбе посебно не побијају, али је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право када је одбио тужбени захтев у целости.

Мере заштите прописане чланом 198 Породичног закона изричу се у складу са извршеном врстом насиља и циљем заштите као санкција за учињену повреду, али и из превентивних разлога ради спречавања будућег узнемиравања и насиља и обезбеђења спокојства и безбедности не само члана породице према којем је насиље извршено, већ и осталих чланова породице, а мерама заштите се на адекватан начин спречава могућност поновног испољавања насиља без несразмерне репресије према учиниоцу породичног насиља.

Сврха заштитних породично-правних мера јесте да се њиховом применом спречи поновно извршење насиља у породици, да се обезбеди нужна заштита психичког интегритета, здравља и личне безбедности члана породице који је изложен психичком насиљу, као и да се отклоне околности које погодују или подстичу понављање насиља односно извршења других видова насиља. Законска дефиниција насиља у породици омогућава свеобухватну заштиту, спречавање и сузбијање насиља у породици при чему насиље у породици подразумева свако понашање које одступа од стандарда уобичајеног опхођења и комуницирања са члановима породице. Породично насиље има узлазну линију у виду облика испољавања и последица које изазива, због чега је неопходно изрицање мера заштите онда када насиље још увек није попримило теже облике па изрицању мера има места и у периоду „примирја“. Мере заштите од насиља у породици не штите само жртве насиља, већ и починиоце, јер их својим постојањем и деловањем осујећују у понављању таквог недозвољеног понашања и следом тога заштићују од поновног трпљења законских последица.

С наведеним у вези, пошто је утврдио да је тужени према тужиоцима вршио континуиране радње насиља, кроз вређање – говорећи тужиоцу АА да је дебил, кретен, а тужиљи ББ да је курва, да је дебела, да је нико и ништа, затим кроз дрско понашање,

омаловажавање, ломљење и бацање ствари у стану, до упућивања претњи да ће их убити и заклати, најзад да је извршио и физичко насиље шамарањем и одгуривањем тужиље ББ, као и према тужиоцу АА шамарањем, дављењем, гребањем по рукама, врату и телу, погрешно је првостепени суд применио материјално право када је оценио да не постоји потреба за одређивањем мера заштите од породичног насиља. Прихватајући мишљење надлежног центра да поремећени односи између тужиље и туженог и даље постоје првенствено због и даље нерешених имовинских спорова, те чињенице да ти спорови нису окончани, неприхватљив је за овај суд закључак да је изјава туженог да препушта разрешење имовинских односа искључиво својим адвокатима и надлежним институцијама, довољна гаранција да ће се тужени тако и понашати у будућности, у ситуацији када је утврђено да је тужени у дужем временском периоду показао забрањени модел понашања, који се на разне, именоване и неименоване начине карактерише као породично насиље. Поред тога, из утврђене чињенице да тужиоци вербализују емотивну узнемиреност и осећају страх од туженог, погрешно је првостепени суд закључио да је тај страх резултат њихове процене особина личности туженог, јер из утврђеног чињеничног стања непосредно произлази да је тај страх заснован на непосредном поновљеном угрожавајућем искуству.

Супротно правном становишту првостепеног суда, сврха заштитних мера јесте превенирање сваког понашања које одступа од стандарда нормалног опхођења и комуникације са члановима породице, које се у конкретном случају десило и које је тај суд окарактерисао као насиље у породици, те полазећи од принципа „нулте толеранције“ на насиље, Апелациони суд је става да је у конкретној ситуацији оправдана превентивна примена мера породичноправне заштите, ради спречавања поновног извршења насиља за које, и према последњем налазу и мишљењу надлежног центра постоји минимум сумње, те обезбеђења нужне заштите психичког интегритета, здравља и личне безбедности тужилаца као непосредних жртава породичног насиља, на шта се жалбом тужилаца основано указује.

Како из последњег налаза и мишљења центра за социјални рад произлази да је уочено постојање фактора којима се у овом моменту смањује ризик а то је између осталог одвојено становање, то према оцени овог суда, потврђује оправданост одређивања мера заштите, јер у току овог поступка, након претходно изречених мера, и то првенствено иселења туженог из заједничког стана, није долазило до међусобних контаката па тако ни насиља, због чега је ради спречавања будућих конфликта, који истим мишљењем центра за социјални рад нису искључени, оправдана забрана одржавања личних односа између туженог као извршиоца насиља и тужиље – његове бивше супруге и тужиоца- њеног сина, као жртава насиља. Због тога је овај суд оценио да је основано одређивање свих предложених мера заштите, и то забране туженом да се приближава тужиоцима на удаљености мањој од 200 метара, да приступа простору око њиховог места становања и тужиљиног места рада, као и да их да на било који начин даље узнемирава. Време трајања заштитних мера овај суд је одредио на период од годину дана, на основу одредбе члана 198 став 2 Породичног закона, уз изузетак учешћа у судским споровима који су у току, према неспорним наводима странака, а поводом нерешених имовинских односа.

Према оцени овог суда као другостепеног, одређене мере су ефикасне и сврсисходне, њихова сврха је отклањање опасности поновљеног насиља, омогућавање

тужиоцима да за време трајања мера достигну нужни душевни мир и спокојство. Изречене мере користе и туженом јер га изричита забрана спречава да понови насиље, истовремено га не ограничавајући непотребно и несразмерно већ у складу са изјашњењем самог туженог, да ће убудуће да препусти разрешење имовинских односа искључиво својим адвокатима и надлежним институцијама, подразумевајући избегавање контаката са тужиоцима.

Из ових разлога, првостепена пресуда је преиначена, као у ставу првом, другом и трећем изреке ове другостепене пресуде, на основу члана 394 тачка 4 ЗПП у вези са чланом 202 ПЗ.

Како је даном доношења ове одлуке поступак правноснажно окончан, то не стоје услови за одређивање привремене мере исте садржине као и усвојени тужбени захтев, због чега је потврђена одлука којом је тај предлог одбијен, у четвртом ставу ове пресуде, на основу члана 401 тачка 2 ЗПП.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић